

OGRANICZENIE WŁADZY RODZICIELSKIEJ A DOBRO DZIECKA

OBSERWACJE Z PRAKTYKI BIURA
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH

*Barbara Błońska, Małgorzata Chmielewska
Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich*

podstawowe prawo dziecka:

**PRAWO DO WYCHOWANIA
W RODZINIE**

Akty prawne:

- Konwencja o prawach dziecka
- Rezolucja R (77) 33 Komitetu Ministrów Rady Europy
- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej
- Kodeks rodzinny i opiekuńczy
- inne

Zasady :

- prawo do własnej rodziny naturalnej
- prawo do pomocy ze strony państwa
- subsydiarność
- instrumenty pomocy
  - priorytetem środowisko rodzinne

Instrumenty prawne w dyspozycji sądu opiekuńczego:

Orzekanie o zakresie władzy rodzicielskiej:

- pozbawienie
- zawieszenie
- ograniczenie

Ograniczenie władzy rodzicielskiej środki z art. 109 k.r.o.:

- zobowiązanie do określonego postępowania (np. podjęcie terapii) i kontrola jego wykonania
- określone czynności tylko za zezwoleniem sądu
- stały nadzór kuratora sądowego
- skierowanie dziecka do organizacji lub instytucji (piecza częściowa)
- umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej albo w placówce opiekuńczo-wychowawczej

cel nadrzędny:

merytorycznie słuszne orzeczenie
w jak najkrótszym czasie

Problemy dostrzegane przez RPO

- procedura
- treść rozstrzygnięcia (zasadność)

procedura

- przewlekłość postępowania
- udział biegłych
- postępowanie zabezpieczające
  - niejawnosc
  - przewlekłość → utrwalenie → zaspokojenie
- wykonanie orzeczeń sądu
  - mechanizmy kontroli?
  - brak skutecznych sankcji (art. 1050 k.p.c.)

trafność (zasadność) rozstrzygnięcia

- ogólna przesłanka „dobra dziecka” a szeroki wachlarz środków
- kryteria stosowania poszczególnych środków
- wykształcenie sędziów
- nadmierne stosowanie izolacji – przyczyny?
  - nieskuteczność innych zarządzeń?
  - problem z nadzorowaniem wykonania
  - niedostatek koordynacji i współpracy różnych służb

Działania RPO

- postulowanie zmian legislacyjnych
  - interwencje na rzecz nowelizacji k.r.o.
  - niejawnosc postępowania zabezpieczajacego
- przystępowanie do postępowan w sprawach indywidualnych
- dążenie do zmiany praktyki
  - wprowadzenie szkoleń dla sędziów rodzinnych
  - wzmocnienie aparatu wykonawczego
  - ustalenie priorytetów państwa w zakresie opieki nad dzieckiem i rodziną

rzecznik@brpo.gov.pl